

Nr 412.

Av herr **Norman m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 235, angående vissa anslag till lantmäteriväsendet m. m.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 355 angående lantmäteriväsendets organisation till 1919 års riksdag, av huvudsakligen samma innehåll som den vid årets riksdag föreliggande propositionen nr 235, väcktes då inom andra kammaren av undertecknad Norman m. fl. en motion nr 403, vari efter anförd motivering föreslogs, att antalet distriktslantmätare borde nedsättas till 180 samt de extra lantmätarnas antal i stället ökas till 120 samt att, därest icke en huvudsaklig indragning av de dagtraktamenten som, utöver vad lantmätaretaxan upptager, nu utgår av statsmedel icke ansåges lämplig, distriktslantmätarnas ingångslön måtte bibehållas med föreslagna 3,000 kronor, men ålderstilläggens antal nedsättas till 2 à 500 kronor och ortstilläggen — tillfölje av distriktens minskning med 20 till 180 — nedsättas från 5 till 4 à 400 kronor, ävensom att de extra lantmätarnas arvoden måtte bestämmas till respektive 1,600, 1,200 och 800 kronor. Dåvarande jordbruksutskott avstyrkte både Kungl. Maj:ts och motionärernas förslag. Vid behandlingen av utskottets betänkande i kamrarna antogs emellertid av andra kammaren en av herr Öberg m. fl. inom utskottet avgiven reservation, vari de 200 distrikts- och de 100 extra lantmätarna ävensom de fem ortstilläggen bibehöllos men ingångslönen för distriktslantmätarna nedsattes till 2,700 kronor samt de extra lantmätarnas arvoden till respektive 1,700, 1,200 och 1,000 kronor, varav 1,700 kronor för 30 och 1,200 och 1,000 kronor för vardera 35. Men vid sedan verkställd gemensam omröstning mellan kamrarnas olika beslut segrade första kammarens avslag av såväl Kungl. Maj:ts som motionärernas förslag.

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 4 saml. 134 häft. (Nr 412—415.) 1

Emot den nu förnyade propositionen nr 235 anse vi oss kunna åberopa förutnämnda motion nr 403 vid 1919 års riksdag, men vilja nu därutöver anföra följande. Beträffande då först det i reservationen angivna skälet mot den av motionärerna föreslagna nedsättningen av distriktslantmätarnas antal från 200 till 180, att nämligen det större antalet behövdes dels för tillgodoseende av jordägarnes önskan att få lantmåteriförrättningar utförda av distriktslantmätare i stället för, såsom dittills ofta skett, av mer eller mindre kvalificerade medhjälpare och dels för att förbättra de relativt små befordringsutsikterna, så måste ju genom en ökning av distriktslantmätarnas antal från 110 till 180 mot en minskning av extra lantmätarnas och auskultanternas antal från 190 till 120 förutnämnda båda önskemål komma att i mycket hög grad vinnas. Det bör nämligen kunna antagas att åtminstone ett 40-tal av de föreslagna 120 extra lantmätarna böra i arbetsduglighet kunna mäta sig med hittillsvarande extra lantmätarna, som tilldelats vissa områden för sin verksamhet. Att för något så skenbart och diskutabelt som av reservanterna förutsatts, under det att de större förrättningarnas antal äro i nedgående men de mindre och obetydligare i uppgående, mot en jämförelsevis hög avlöning och pensionsrätt anställa flera distriktslantmätare än som med visshet anses behövt bör så mycket mindre vara tillrådligt, som dessa icke såsom tjänstemännen i ämbetsverken måste där under ett visst antal timmar utföra ett dem förelagt arbete för lörens erhållande, utan kunna i saknad av verksam kontroll efter eget skön i all maklighet utföra minsta möjliga arbete för sina avlöningar med statsmedel.

Det enda effektiva sättet att förekomma en allt för låg arbetsprodukt i tjänsten synes vara att i stället för fast lön och ålderstillägg statens bidrag skulle utgå med visst belopp i förhållande till vad lantmätaren under året för utfört arbete intjänat efter taxa. Men då med år 1909 införd avlöning och indelning i distrikt samt sättet för utnämning av förrättningsmän svårigheter numera torde möta att genomföra ett dylikt proportionellt avlöningssätt, så bör man åtminstone undvika att icke genom ett för stort antal distriktslantmätare tillskapa några sinekurartade befattningar. Hur befogad den av styrelsen för distriktslantmätarnas förening år 1917 hävdade uppfattning, att endast en ökning av antalet distriktslantmätare till 150 var behövt, bestyrkes i sin mån därav, att distriktslantmätare inom några län nu framhållit, att arbetstillgången varit knapp.

Beträffande därefter den föreslagna avlöningen 3,000 kronor med tre ålderstillägg à 500 kronor, så förekommer å sidan 114 i propositionen

en tabell med jämförelser emellan olika tjänstemäns och lantmätares avlöningar, vari lantmätarnes inkomster efter taxa upptagits till 3,200 kronor och deras högsta sammanlagda inkomst till 7,700 kronor, men då lantmäteristyrelsen för år 1917 beräknat distriktslantmätarnes inkomster för arbete enligt gällande taxa till 4,000 och för år 1918 till 5,000 kronor att läggas till grund för krigstids- och dyrtidstillägg, så borde i stället för förstnämnda 3,200 rätteligen sättas 5,000 kronor, då slutsummorna blevo minst 8,000 och högst 9,500 kronor. Därav bör framgå, huru berättigad en nedsättning är, då man därutöver har att räkna med den ökning, som en ny förhöjd lantmätaretaxa kommer att medföra.

I förut åberopade motion nr 403 bibehölls ingångslönen 3,000 kronor, men ålderstilläggen minskades till 2 i överensstämmelse med andragsgrads tjänstemännens, under det att reservanterna bibehöllo 3 ålderstillägg, men nedsatte ingångslönen till 2,700 kronor. Det förra slutar på 4,000 och det senare på 4,200 kronor och skillnaden emellan dem är mera formell än reell.

I fråga åter om de extra lantmätarnes arvoden, som i propositionen upptagits till respektive 2,000, 1,500 och 1,000 kronor, i motionen nr 403 till 1,600, 1,200 och 800 kronor samt i reservationerna till 1,700, 1,200 och 1,000 kronor, så synes, att särskilt den lägsta avlöningsgruppen, som är att jämföra med den hittillsvarande yngsta auskultantsgruppens arvoden à 600 kronor — först upptagna i 1919 års stat — icke böra höjas över 800 kronor; och då för det året auskultantarvodena utgingo med 600 kronor till 70, med 900 kronor till 50 och med 1,200 kronor till 30, måste de föreslagna 800, 1,200 och 1,600 nog anses vara väl avvägda.

Beträffande den föreslagna staten för lantmäteristyrelsen få vi erinra därom, att två reservanter inom kommissionen ansett, den ena endast 8 och den andra 9 byråtjänstemän vara behöfliga samt åberopa vad i motionen nr 403 år 1919 anfördes för den starka minskning av göromålen, som komme att inträda efter fullbordad första uppläggning av jordregistret m. m. ävensom av en överföring av åtskilliga ärenden, såsom till exempel transport av förrättningar från principal till medhjälpare och dylikt, från styrelsen till länens lantmäterikontor. — Att under angivna förhållanden och med den eljest betydande ökningen av tjänstemän hos styrelsen anslå avlöning till mer än tre byråer med 9 tjänstemän kan icke vara nödigt, ty även om icke, såsom naturligt vore och stadsplanekommittén ansett, byggnadsstyrelsen erhöle något att skaffa med mätningar för stadsplaner utan överinseendet därav tilldelades lantmäteristyrelsen, komme nog denna att disponera tillräckliga krafter för utövandet av den rådgivande och kontrollerande verksamhet över

lantmätarnes arbeten, som kan vara befogad vid sidan av eller över lantmäterikontorens mera utförbara uppgifter. Och skulle, såsom måhända är påtänkt, särskilda föredraganden för registreringsärenden med avlöning från annat anslag komma att fortfarande anställas till dess jordregistrets första uppläggning fullbordats, torde styrelsens arbetskrafter bliva snarast mer än tillräckliga.

I detta sammanhang må uppmärksammas att det i staten nu upptagna anslag å 5,000 kronor är avsett till blott ersättning för hautlangning och för materialier vid inspektioner i orterna omfattande även mätningar å marken, under det att den inspekterandes resekostnader och traktamenten utgår av annat anslag och kan, därest ej dylika kontrollmätningar begränsas till mera givna och nödiga fall, komma att uppgå till mycket betydande belopp.

Då nu förslagen till förordningar för mätning och för lantmäteritaxa framlagts för riksdagen, behöva om dessa inga önskningsmål motionsvis framföras.

Med stöd av vad här ovan blivit anfört, få vi hemställa,

1) att riksdagen måtte vidtaga den förändring i Kungl. Maj:ts förslag till stat för den lantmäteripersonal, som sysselsättes med lantmäteriförrättningar, att i staten upptaga 180 distriktslantmätare med en ingångslön av 2,700 kronor och 3 ålderstillägg å 500 kronor efter 5, 10 och 15 år i tjänsten och ortstillägg å 400 kronor för 5 i Stockholm stationerade; 120 extra lantmätare därav 40 med ett arvode av 1,600, 40 med dito 1,200 och 40 med 800 kronor, ävensom oförändrat förslagsanslag för publik renovation å 20,000 kronor. Vid bifall härtill komme statens slutsumma att sänkas från 769,500 till 652,000 kronor;

2) att godkänna den av Kungl. Maj:t föreslagna stat för lantmäteristyrelsen med den förändring att ur densamma uteslutes 1 byråchef och 1 byrådirektör med respektive 8,100 och 6,800 kronors avlöning. Vid bifall härtill komme statens slutsumma att minskas med 14,900 till 139,900 kronor.

Stockholm den 8 april 1920.

David Norman.

Pehr Aug. Andersson.

Sven Persson.